

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง แนวทางการออกใบอนุญาตดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

เทศบาลเมือง ล ได้มีหนังสือที่ สป ๕๒๒๐๓/๓๕๕๙ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เพื่อขอหารือแนวทางการออกใบอนุญาตดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยเทศบาลเมือง ล ได้รับคำขอรับใบอนุญาตรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งเทศบาลเมือง ล อยู่ในระหว่างการดำเนินการตราเทศบัญญัติดังกล่าว จึงขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการออกใบอนุญาตดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

๑. ได้มีผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลเมือง ล ดำเนินการยื่นขอรับใบอนุญาตรับทำการกำจัด และเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ กรณีดังกล่าวเทศบาลเมือง ล ไม่มีเทศบัญญัติบังคับใช้ในเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจะสามารถออกใบอนุญาตตามที่ผู้ประกอบการยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้หรือไม่

๒. หากเทศบาลเมือง ล สามารถออกใบอนุญาตรับทำการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑ ได้ กรณีนี้ เทศบาลเมือง ล สามารถใช้ข้อกำหนดหรือข้อบังคับใดในการพิจารณาอนุญาตกิจการรับทำการกำจัด และเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ

๑. ขอกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทน ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๓๓๕ ลงวันที่ ๑๘ มค. ๖๔ ซึ่งกรมอนามัย มีถึงเทศบาลเมือง ล

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

มาตรา ๖๓ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือที่ ๑ : กรณีที่ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลเมือง ล ดำเนินการยื่นขอรับใบอนุญาตรับทำการเก็บ ขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ หากเทศบาลเมือง ล ไม่มีเทศบัญญัติบังคับใช้ในเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจะสามารถออกใบอนุญาตตามที่มีผู้ประกอบการยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้หรือไม่

ความเห็น : การดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามบทบัญญัติมาตรา ๑๘ กำหนดให้การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และวรรคสามกำหนดว่าในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้ หากราชการส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ได้ด้วยตนเองจะพิจารณาไม่อนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ก็ได้ แต่หากราชการส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นได้ และมีความประสงค์ที่จะอนุญาตเอกชนหรือผู้ใดเข้ามาเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยในพื้นที่ราชการส่วนท้องถิ่นก็พิจารณาอนุญาตได้ ทั้งนี้ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นมิได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ การพิจารณาออกใบอนุญาตจะกระทำได้โดยไม่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไขประกอบการพิจารณาอนุญาตและไม่สามารถเก็บอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตได้

ข้อหารือที่ ๒ : หากเทศบาลเมือง ล สามารถออกใบอนุญาตรับทำการเก็บ ขน มูลฝอยติดเชื้อ ตามข้อ ๑ ได้ กรณีนี้ เทศบาลเมือง ล สามารถใช้ข้อกำหนดหรือข้อบังคับใดในการพิจารณาอนุญาตกิจการรับทำการกำจัด และเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ

ความเห็น : ให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ หากตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ดำเนินการปฏิบัติถูกต้อง

ตามกฎกระทรวงฯ ก็พิจารณาอนุญาตได้ และราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องควบคุมกำกับดูแลให้ผู้ประกอบกิจการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงฯ หากพบการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงฯ จะมีความผิดตามมาตรา ๖๘/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๘ มกราคม ๒๕๖๔

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

